

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/88/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

176/2016. (X. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2016. március 12-én előterjesztett **panaszát** a 2016. október 13-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – ... Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély fokban sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2016. március 12-én postai úton nyújtott be panaszbeadványát a Testülethez, amelyet a Testület az alábbiakban ismertet.

A panaszában előadta, hogy 2016. március 7-én és április 28-án is elővezették.

A tárgyi ügyben a ... Járási és Nyomozó Ügyészség határozatának kelte 2016. február 26. volt, míg az elővezetés időpontja: 2016. március 7.-én 7.30 óra.

Az elővezetés kezdő időpontja a részére átadott igazolás szerint 4 óra 5 perc volt. A panaszost ekkor kísérelték meg elővezetni a rendőrök abból a házból, ahol kiskorú gyermekével és idős beteg édesanyjával életvitelszerűen lakik. Azóta hivatalos levélből tudomására jutott, hogy a rendőrök hosszabb ideje a házat megfigyelés alatt tartották, ezért azzal is tisztában voltak, hogy a megjelenésük ebben az időszakban még kiszolgáltatottá, védtelenné teszi a panaszost. Az erőviszonyok, a hatalmi fölény ilyenkor megnövekedik a panaszos szerint. A rendőrök

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

durván jelezték szándékukat, zörgettek, kiabáltak. A panaszos szerint a magánszféra szempontjából az önrendelkezési jognak is komoly jelentősége van, lényegében az „egyén joga ahhoz, hogy magáról döntsön.” ezért szükséges volt az időkivárás, a világos meggyőződés.

A meghatározott időre történő elővezetéshez szükséges időt misem bizonyítja jobban, mint hogy 46 perc telt el, a ... Rendőrkapitányságról indulás és a ... Járási Ügyészségen történt átadás között, úgy hogy a rendőrök még rossz úton is mentek és rossz emeletre is vitték.

A határozat elrendelése és a kivitelezés előtt 10 napja volt a rendőrségnek felkészülni a szolgálat szervezésre, a célhely koordináták beállítására, a helyszín azonosítására, és az azonos nemű kirendelésére, az adminisztrációs feladatok lebonyolítására. Figyelemmel arra a közismert tényre, hogy reggeli iskola-munkakezdés miatt nemcsak a közúti forgalom nagy, hanem a szomszédok is akkor kezdenek, lehetetlen egy városban, hogy senki se lássa, hogy rendőri intézkedés történik. Egyértelmű, hogy ez sötétben még jobban észrevehető, feltűnőbb.

A személyes elkészülési ideje a 6 óra 40 perchez viszonyítva 5 perc volt. Tehát semmi sem indokolta, sem térben, időben, az ügy súlyára a társadalmi, és bűnügyi szempontokat is figyelembe véve a korai időpontot. A meghatározott időre történő végrehajtás maradéktalanul érvényesült volna, későbbi kezdési időponttal is.

A panaszos sérelmezi, hogy az ellene fogantatosított intézkedés megalázó és zavarba ejtő volt, és a tekintélyét, jó hírnevét is csorbították vele. Ezt a sérelmet fokozza, hogy április 28-án ismét elővezették.

A panaszos sérelmezi, hogy a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást nem kapta meg. Azzal pedig, hogy a rendőrség tagjai nem igazolták magukat, és az intézkedés célját - sem azt megelőzően, sem azt követően - nem közölték, megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát. Az a körülmény, hogy nőként két férfi rendőr jelenlétében volt kénytelen használni az illemhelyiséget és a fürdőt, az ember méltóságához való jogának a sérelmét eredményezte.

A panaszos ekörben hivatkozik az Emberi Jogok Európai Bíróságának egy ítéletére, de az ítélet számát nem jelölte meg. Szintén hivatkozik az Egyezmény 8. és 5. cikkére, továbbá az Rtv. 20. § (1) és (2) bekezdésére.

A panaszos a ruházat átvizsgálását is jogellenesnek tarja. A ruházat átvizsgálása álláspontja szerint indokolatlan volt. Ha a megtorló, megfélemlítő jellegű intézkedés evidensen jogellenes, sérti a tisztességes eljáráshoz és a testi integritáshoz való jogot. Személyi szabadságot korlátozó intézkedésnél véleménye szerint nem volt oka a rendőrnek feltételezni azt, hogy támadásra vagy önvesszély okozására alkalmas tárgyat tart magánál, így vagy ok nélkül, vagy retorzióként alkalmazták a ruházat átvizsgálását. Az első eset a strasbourgi esetjog fényében bizonyosan jogellenes, az utóbbi pedig a belső szabályok alapján is az. Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) K. M. c. r. ftzls. és a T. P.T. P. c. r. ftörm. 2016. április 6-án kelt közös jelentésükben előadták, hogy a panaszos elővezetését a ... Járási Ügyészség rendelte el 2016. március 7-én 7

óra 30 percre a ... Járási és Nyomozó Ügyészségre. Az elővezető parancs a ... Rendőrkapitányságra 2016. március 3-án érkezetni meg. A ... Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztálya 20040/1243/2016. ált számon iktatta.

Az elővezetés ügy a r. ftzls.-ra került kiosztásra azzal, hogy azt 2016. március 6-én 19 óra a 2016. március 7-én 7 óra között teljesített szolgálata során kellett foganatosítania, tekintettel arra, hogy az elővezetési parancs alapján nevezettet március 7-én 7 óra 30 percre kellett elővezetni az 1994. évi XXXIV. törvény továbbiakban Rtv.) 34. §. (1) (2) bekezdése és a 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 33.§. (1)-(2) figyelembevételével.

Az elővezetés végrehajtása során: az Rtv. 29. § alapján igazoltatta, és az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján ruházatátvizsgálatát alkalmazták. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, az elővezetés során testi sérülés és anyagi kár nem keletkezett.

Az elővezetett a hozzátartozója/képviselőjének kiértesítését figyelmeztetés ellenére sem kérte, tekintettel arra, hogy családja otthon tartózkodott, valamint ügyvédjével lakásában tartózkodása során telefonon beszélt.

Az elővezetés az alábbiak szerint került foganatosításra:

Az elővezetést 2016. március 7-én 4 óra 5 perckor kezdte meg a r. ftzls. a ... Rendőrkapitányság épületétől kiindulva, hogy az elővezetendő személynek legyen elegendő ideje elkészülni, valamint elegendő idő álljon rendelkezésre a panaszoszt a ... Rendőrkapitányságra szállítani, és ezt követően a visszatartással foganatosítandó elővezetéssel kapcsolatos iratokat elkészíteni, és az elővezetettet a további kísérést végrehajtó kollégáknak átadni, akik 2016. március 7-én 7 óra 30 percre elővezetik az elrendelő hatóságához.

A panaszos lakására 4 óra 10 perc körüli időben érkeztek meg a rendőrök. A gépkocsit a panaszos kertés családi háza előtti útszakaszon parkolta le a r. ftzls. Az ingatlan kerítésének gyalogos bejárójának ajtaja zárt állapotú volt. A korai időpontra tekintettel sem az utcán, sem a panaszos lakásának udvarán nem tartózkodott senki, - a kapu melletti csengőt több ízben megnyomva sem lehetett hallani, hogy az csengene.

Ezt követően a panaszoszt a mobiltelefon számán próbálta felhívni a rendőr, de az csak kicsengett, a panaszos nem vette fel. Ezután, mivel más mód nem volt arra, hogy az épületbe bekopogjunk, a telek nyitott ajtajú gépkocsi bejáróján keresztül a telekre lépve a telken álló családi ház bejárati ajtaja előtt lévő zárt teraszhoz ment, amelynek ajtaján több ízben kopogott a r. ftzls., hangosan és érthetően közölte, hogy K. M. c.r.ftzls. v a Keszthelyi Rendőrkapitányságról, kérte, hogy nyissanak ajtót.

A kopogásra és a felszólításra nem jött válasz az épületből. Ezt követően az épület falát körüljárva az. összes redőnnel védett ablakon kopogtatott, mivel nem állt rendelkezésre információ arra nézve, hogy a panaszos melyik szobát lakja, minden ablaknál beszólt, hogy ... Rendőrkapitányságról érkezett, kérte, hogy nyissák ki az ajtót és a panaszoszt keresi. A redőnyökön végzett kopogtatás és felszólítások eredményre nem vezettek.

Ezt követően ismét hívta a panaszos mobiltelefonszámát, amely hallhatóan az egyik déli

homlokzati részen lévő szobában csörgött, a sokadik csörgetésre a panaszos felvette a telefont.

Ekkor a telefonbeszélgetés során, miután a panaszos néven bemutatkozott a telefont felvevő nő, a r. ftzls. közölte vele a nevét, beosztását továbbá azt, hogy a ... Rendőrkapitányság részére elővezető parancsot küldött a ... Járási és Nyomozó Ügyészség, amely szerint 2016. március 7-én 7 óra 30 percre a panaszost elő kell vezetnie. Az elővezetés során be fogják kísélni a ... Rendőrkapitányságra, majd a keletkezett iratokkal átkísérik a ... Járási és Nyomozó Ügyészségre.

A telefonbeszélgetés során felszólította a panaszost, hogy nyisson ajtót, hogy átadhassa részére az Ügyészség elővezető parancsát, de közölte, hogy nem nyit ajtót és ablakot sem, mert ráér elkészülni, hiszen közlésem szerint 7 óra 30 percre kell elővezetni, „akkor belefér a munkaidőmbé, hogy reggel 7 órakor fog kijönni, mert fél óra alatt el lehet menni ...-re”.

A r. ftzsl. ezután felszólította a panaszost, hogy ne akadályozza az intézkedést, hanem öltözzön fel, nyisson ajtót, mert ha 7 órakor jön elő, akkor nem lehet elővezetni 7 óra 30 percre. A panaszos a felszólítások ellenére nem nyitott ajtót, a szobája csukott ablakán és a lehúzott redőnyén keresztül kiszűrődő hangok szerint folyamatosan telefonon beszélt valakivel.

Az elővezetendő személy lakásából, - annak ellenére, hogy figyelme több ízben fel lett hívva arra, hogy haladéktalanul nyisson ajtót, - csak 6 óra 45 perckor jött ki, ekkor kinyitotta a ház bejárati ajtaja előtt lévő zárt terasz ajtaját, ahová belépve átadásra került nevezett részére az elővetést elrendelő ... Járási és Nyomozó Ügyészség az. Ny. 133/2015 számú határozata. Ekkor a panaszossal közölte a r. ftzls., hogy a kísérése előtt ruházata átvizsgálásra kerül, ezért zsebeiből, táskájából rakjon ki minden tárgyat a zárt teraszon lévő asztalra. A panaszos ekkor láthatóan nem működött együtt, nem szólt semmit, nem mozdult az asztal felé, hogy a felszólításnak eleget téve a nála lévő tárgyakat kirakja. Ekkor a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával fel lett szólítva, hogy engedelmessédjén a korábbi utasításnak.

Miután a panaszos az első felszólításnak nem tett eleget, ismét felszólította a rendőr - valamint bal kezével az asztal felé intve, jobb kezét a panaszos válla felé tartva, továbbá az intézkedésnél jelen lévő járőrtársa szintén az asztal felé mutatva és bal kezét az intézkedés alá vont válla irányába tartva. - a felszólítás eredményre vezetett annak tekintetében, hogy a panaszos az asztalhoz lépett, de a kipakolást ennek ellenére nem kezdte meg. Ekkor közölte vele a r. ftzls., hogy ruházatát átvizsgálják, amely a fedőruházatát és női táskáját fogja érinteni. Nem válaszolt rá semmit, ezért az átvizsgálás foganatosításra is került. Az átvizsgálás során jogsértéshez felhasználható, illetve abból származó tárgy nem került elő, így a panaszossal a r. ftzls. közölte, hogy bekísérését a ... Rendőrkapitányságra megkezdik. A panaszossal szemben kényszerítő eszköz használatra nem került sor.

A panaszos beszállítására 7 órakor került sor. Amikor a panaszost kikísérték a lakás előteréből, nem tartózkodott senki sem az utcán. A lakása előtt várakozó szolgálati gépkocsihoz lett kísérve, ahol közölte vele a rendőr, hogy a gépkocsi jobb hátsó ülésére üljön be. Miután beült, beszállították a ... Rendőrkapitányságra.

Megjegyezni kívánja a rendőr, hogy az elővezetés során 4 óra 10 perc és 7 óra 10 perc között a helyszínen a panaszoson kívül csak a leányával találkoztak, kb. 10-másodpercig, aki 6 óra 40 perckor elhagyta a lakást, ekkor a panaszos még a lakásban készülődött. Más személlyel sem a lakásnál, sem az utcán nem találkoztak. A ... Rendőrkapitányságra beérkezés ideje 7 óra 10 perc volt. A visszatartást követően a panaszos kísérése 8 óra 20 perckor folytatódott az elrendelő szervhez.

2) Az elővezetés végrehajtásáról szóló – K. M. c. r. ftzsl és T. P. c. r. ftörm. által írt – jelentés többletinformációt nem tartalmaz, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

3) Az elővezetés végrehajtásáról szóló – H. T. c. r. törm. és K. B. r. örm. által írt – jelentés rögzíti, hogy a panaszos átszállítására 2016. március 7-án 8 óra 20 perc és 9 óra 6 perc között került sor, amikor is a panaszost sérülésmentesen átadták a Dr. K. A.-nak. A panaszos meglehetősen passzívan viselkedett.

4) K. M. c. r. ftzls. 2016. június 6-án a Testület megkeresésére kiegészítő jelentést készített, amelyben az események leírása megegyezik a korábbival. A Testület kérdései alapján előadta még, hogy amikor sikerült belépniük az ingatlanra, akkor részletesen bemutatkozott és közölte a jövetele célját. Majd miután átadta az elővezetést elrendelő határozatot, és kézjeggyével az átvétel tényét a másodpéldányon igazolta, a panaszos egyet nem értésének adott hangot, amire a c. r. ftzls. tájékoztatta, hogy a határozattal szemben az azon szereplő kioktatás szerint az ügyészségen lehet előterjeszteni jogorvoslati kérelmet, de ennek halasztó hatálya nincs. Majd miután a panaszos a korai elővezetést is nehezményezte, tájékoztatták, hogy a végrehajtás módja miatt pedig a ... Rendőrkapitányságon terjeszthet elő panaszt.

5) P. J. c. r. alezredes jelentésében rögzítette, hogy az elővezetés időpontjára vonatkozó Be. szabály nem kogens szabály, és a jelen esetben az elővezetés nem lett volna végrehajtható, ha később kezdik meg. Ugyanakkor megállapításai szerint az intézkedés részben szakszerűtlen volt, mert a ruházátvizsgálást nem azonos nemű személy végezte és az csak a felsőruházatra és a táskára terjedt ki.

A r. alezredes javasolja, hogy a elővezetések esetében – a halaszthatatlan esetet kivéve – az elővezetendő személlyel azonos nemű rendőr jelen legyen, aki végrehajtja a ruházátvizsgálást.

6) A rendőrség megküldte a rendőrségi panaszeljáráásban született elsőfokú határozatot és a kijavító határozatot, amely a ruházátvizsgálást végző személy nemére vonatkozó panasz vonatkozásában helyt adott, egyebekben a panaszt elutasította.

7) A rendőrség megküldte az eljárás felfüggesztéséről szóló végzést, ami rögzíti, hogy a panaszos az elsőfokú határozattal szemben fellebbezéssel élt, így az nem jogerős. A rendőrség a Testület megkeresésére figyelemmel a rendőrségi panaszeljárást felfüggesztette.

8) A rendőrség megküldte az elővezetést elrendelő határozatot.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

1) Az elővezetés elrendelésével kapcsolatosan a Testületnek először saját hatáskörét kellett vizsgálnia a következők szerint.

Az Rtv. 92. § (1) „Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.” Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen ügyben a panaszos elővezetését az ügyészség azért rendelte el, mert a gyanúsított kihallgatásra az idézéseket nem vette át.

Az Rtv. 34. §-a rendelkezik az elővezetésről. E jogszabályhely szerint „a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri, vagy oda útba indítja. Ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a Rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős.” A szakasz (3) bekezdése rögzíti, hogy az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős.

A Be. 162. §-a értelmében az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét. A törvényben meghatározott személyek elővezetésének elrendeléséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezik, de az elővezetést a rendőrség hajtja végre. A Be ugyanezen szakaszának (4) bekezdése szerint az elővezetést általában a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani.

A rendelkezés szerint „a rendőr, illetőleg a nyomozó hatóság az érintett személyt az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt helyre kíséri, ennek érdekében a reá irányadó törvény szerint szükség esetén kényszerít és más intézkedést alkalmazhat. Az elővezetést általában a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani. A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezhet úgy, hogy a rendőr az elővezetés foganatosítása helyett az érintett személy útba indulását ellenőrizze, ha megalapozottan feltehető, hogy az elővezetés célja ezzel is elérhető.”

Megállapítható, hogy elválik egymástól az elővezetés elrendeléséért és foganatosításáért való felelősség, mint ahogy elválik egymástól a két kérdés szabályozása olyan értelemben is, hogy az elrendelésre vonatkozó normák a Be.-ben, a foganatosításra vonatkozó szabályok pedig az Rtv.-ben, illetve a Szolgálati Szabályzatban találhatók. Ugyanakkor az időpontra vonatkozó előírásokat a Be. tartalmazza

A fentiek alapján vizsgálhatja a Testület az elővezetést elrendelő hatóság tevékenységét, és a határozat jogszerűségét a hatásköri szabályai alapján, mivel – fő szabály szerint – nem terjed ki hatásköre a büntetőeljárás keretei között a Be. alapján végzett rendőri tevékenységre.

Az ilyen rendőri intézkedésekkel szemben a Be. 195. §-a alapján van helye panasznak, s annak elbírálására az ügyész jogosult.

A fentieknek megfelelően a Testület nem vizsgálhatta az elővezetés elrendelésének megalapozottságát, mivel erről a kérdésről nem az intézkedő rendőrök döntenek, hanem – a Be. 162. §-ának értelmében – az elrendelő szerv.

A panaszos beadványa alapján a Testület tehát vizsgálta, hogy a panaszos 2016. március 7-én történt elővezetésére megfelelő jogalap birtokában került-e sor, illetve a ruházata vizsgálat jogszerűségét, illetve a foganatosítás módjának a jogszerűségét, továbbá az azonosítási kötelezettségre vonatkozó panaszt.

A Testület külön ügyszám alatt, önálló állásfoglalás kialakítása keretében vizsgálta a 2016. április 28-án történt elővezetés jogszerűségét, mivel a jelen beadványban érdemben nem tett előadást ekörben a panaszos, illetve későbbi külön iratba foglalt beadványában részletesen előterjesztette ezen előállítással kapcsolatos panaszát.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület érdemben először azt vizsgálta, hogy a panaszos elővezetésére megfelelő jogalap alapján került-e sor.

A rendőrség tájékoztatása szerint a hamis tanúzás miatt a ... Járási Ügyészség folytat büntetőeljárást a panaszossal szemben. Mivel a panaszos a postai úton részére megküldött idézéseket nem vette át, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 162. § (1) és (2) bekezdése alapján elrendelték az elővezetését.

A rendőrség megküldte a Testületnek az ügyészség elővezetést elrendelő határozatát.

A Testület ismételten hivatkozik Be. 162. § és az Rtv. 34. §-ára. Be. 162. § értelmében az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét. A törvényben meghatározott személyek elővezetésének elrendeléséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezik, de az elővezetést a rendőrség hajtja végre. Az Rtv. 34. §-ának (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy oda útba indítja.

A Szolgálati Szabályzat 26. pontja alatt tárgyalja az elővezetés kérdéseit. A 33. §. (1) bekezdése szerint elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet foganatosítani.

A Testület ehelyütt utal továbbá a rendőrség Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettségére, amely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Mivel a fentiek alapján megállapítható, hogy a ... Járási Ügyészség rendelte el a panaszos elővezetését a határozatával, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos elővezetését a rendőrkapitányság megfelelő jogalap birtokában kísérelte meg foganatosítani, ezért az a panaszos személyes szabadsághoz való jogát nem sértette.

3) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy mennyiben volt indokolt az elővezetés foganatosítását 4 óra körül megkezdeni.

A jelentések szerint a panaszossal szembeni intézkedés 4 órai időpontját az indokolta, hogy akkor biztosra vették, hogy a panaszos otthon van, továbbá azt az elővezetéshez kapcsolódó dokumentáció elkészítése és az egyéb eljárás cselekmények lefolytatása és a távolság indokolta.

Fentiek alapján a Testület az alábbiak szerint értékelte a panasz egyes elemeit.

Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon.

A Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 15. §-ára, mely kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával [(1)], illetve több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár [(2)].

A Testület ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy az Rtv. a rendőri intézkedésekkel kapcsolatban nem tartalmaz rendelkezést a foganatosítás időpontjára vonatkozóan, így az elővezetéssel kapcsolatban sem. A Be. 162. §-a értelmében ugyanakkor az elővezetést *általában* a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani. A hivatkozott rendelkezés nem teszi kötelezővé, hogy a fenti intézkedéseket a megadott időszakban foganatosítsák, azt csak ajánlásként rögzíti, amelytől el lehet térni, ha a körülmények indokolják.

A Testület gyakorlatában több alkalommal is elfogadta már az elővezetés időpontja megválasztásának indokaként, hogy nagyobb sikerrel hajtható végre az intézkedés a kora reggeli órákban, amikor általában még a korán munkába indulók is otthon tartózkodnak. Álláspontja szerint ugyanakkor, amennyiben a Be. idézett szakasza által ajánlott időponttól a rendőrség jelentős mértékben eltér, az eltérésnek mindenképpen nyomós indoka kell, hogy legyen.

A Testület jelen fogadta a rendőrség előadását az indokoltság körében, különös figyelemmel a két település közötti távolságra (44 km, amely forgalomtól függően 41-55 perc között teljesíthető) és az elővezetési határozatban meghatározott korai időpontra (7 óra 30 perc).

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az elővezetés foganatosításának időpontja miatt.

4) A panaszos sérelmezte a ruházatátvizsgálást, illetve azt, hogy nem azonos nemű személy hajtotta végre a ruházatátvizsgálást.

a) Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A rendőri jelentések szerint a panaszos átvizsgálására az elővezetés foganatosítása miatt került sor.

Az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés, így az Rtv. lehetővé teszi a rendőr számára az intézkedés alá vont személy ruházatának átvizsgálását, tehát a rendőröknek megvolt a jogi lehetősége a panaszos ruházatának átvizsgálására. A jogszabály feltételes módú fogalmazása miatt ugyanakkor az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányossági szabályra is figyelemmel kell lenni a kérdés megítélésénél.

A Testület álláspontja szerint a rendőri intézkedés megfelelt az arányossági követelményeknek is, mivel a panaszos nem volt együttműködő, az épületből felszólítás ellenére nem jött ki, csupán 7 óraker, így a rendőrök nem tudták nyomon követni az intézkedés kezdete és a panaszos kijövedele közötti időszakban a panaszos magatartását, így nem lehetett kizárni, hogy esetlegesen támadásra vagy önvészély okozására alkalmas tárgy van nála.

A panaszossal szemben foganatosított ruházatátvizsgálás miatt nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

b) A fent hivatkozott törvényhely (2) bekezdése előírja, hogy a ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.

A hivatkozott szabályok nem határozzák meg a ruházatátvizsgálás foganatosításának módját, csupán annyit rögzítenek, hogy főszabály szerint egyrészt az intézkedés alá vont személlyel azonos nemű személy végezze, másrészt az átvizsgálás nem végezhető el szemérem sértő módon.

A rendőri jelentések egybevágtak azzal a panaszosi előadással, hogy nem azonos nemű rendőr intézkedett a panaszossal szemben, így nem teljesült a jelen esetben az Rtv. 31. § (2) bekezdésének előírása.

Mindezek alapján a Testület a panaszos ruházatátvizsgálás foganatosításának módja miatt ugyanakkor megállapította a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét.

5) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök nem igazolták magukat, illetve nem közölték az intézkedés célját.

A rendőrségi átirat szerint az eljáró rendőrök ruházata megfelelt az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előírásnak, vagyis őket egyenruhájuk és az azon elhelyezett azonosító

jelvényük igazolta, továbbá a rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésének megfelelően szóban közölték a panaszossal a nevüket, a beosztási helyüket, az azonosító számukat, valamint az intézkedés tényét és célját. Az egyik rendőr ezután bebocsátást kért a panaszostól.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőröknek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevüket és azonosító számukat, illetve az intézkedés célját közölniük kell.

Az előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem lehetett feloldani, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állástfoglalni abban a kérdésben, hogy rendőrök betartották-e az Rtv. 20. § előírásait.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy ekörben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedést úgy fogatosították, hogy lejárassák a szomszédok előtt.

Sem a Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés helyének megválasztásával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelmet okozza.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy a közterületen fogatosított rendőri intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet.

Ugyanakkor jelen esetben sem a panaszból, sem a rendőri jelentésekből nem derül ki az, hogy a panaszos jelezte volna az eljáró rendőröknek, hogy a helyzet számára megalázó, továbbá arra sincs adat, hogy bárki jelen lett volna az intézkedés során a panaszoson és a családján kívül.

A Testület álláspontja szerint a panaszos lakása a városközponttól relatíve távol található, így elmondható, hogy a panaszossal szemben a rendőrök kevésbé forgalmas helyen fogatosították az intézkedést. Az intézkedés elnyúlását pedig a panaszos maga okozta azzal, hogy nem engedte be a rendőröket az ingatlanba, illetve onnan 7 óráig nem volt hajlandó

kijönni. (Megjegyzi a Testület, hogy egyébként a rendőr a panaszos felszólítás ellenére nem együttműködő magatartása miatt, az Rtv. 39. §² alapján jogosult lett volna az ingatlanba a panaszost nem bevárva belépni és az elővezetés megkezdését ott fogatosítani.)

A Testület a fentiek alapján úgy foglalt állást, hogy panaszos emberi méltósághoz való jogának megsértése az adott körülmények között nem valósult meg.

7) A panaszos sérelmezte, hogy nem kapott jogorvoslati tájékoztatást.

A rendőri jelentések szerint ezzel szemben részletesen kioktatták a helyszínen mind a Be., mind az Rtv. szerinti panasz eljárás lehetőségéről.

Az Rtv. fentebb már hivatkozott 20. §-a a rendőr kötelezettségévé teszi a jogorvoslati kioktatást az intézkedést követően.

Az előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem lehetett feloldani, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állástfoglalni abban a kérdésben, hogy rendőrök betartották-e az Rtv. 20.§ előírásait.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy ekörben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos elővezetését a rendőrkapitányság megfelelő jogalap birtokában kísérelte meg fogatosítani, ezért az a panaszos személyes szabadsághoz való jogát nem sértette. A fogatosítás időpontja miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült

A ruházatátvizsgálásra megfelelő jogalap birtokában került sor, ugyanakkor a fogatosítás módja miatt sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. Nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga az intézkedés mivel, az nem volt alkalmas arra, hogy a panaszost a szomszédjai megszégyenítse.

Ugyanakkor a rendőrök azonosítási kötelezettségére, illetve intézkedés céljának megjelölésének, és a jogorvoslati tájékoztatás elmulasztására vonatkozó kifogás kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2016. október 13.

Dr. Lukács Tamás

² 39. § (1) A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

f) az elővezetés végrehajtása érdekében.

elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET